

Nr 203

Av herr **Johansson, Robert, m. fl.**, om en översyn av den militära stabs- och förvaltningsorganisationen.

Även om det i stort sett råder enighet om behovet av ett alltjämt starkt försvar och därmed om försvarsutgifternas storlek, möter man ganska ofta frågan om dessa utgifter är i allo rätt använda.

De militära befälskårerna har säkerligen i allmänhet en god plikt känsla och omsorg om det allmännas bästa. Men detta utesluter icke, att själva organisationen på militärt håll i vissa hänseenden kan vara olämpligt och onödigt dyrbart konstruerad. Den farhågan gäller väl icke så mycket förbanden och de regionala stabsorganen, vilka i regel är små och veterligen fungerar väl, utan den centrala stabs- och förvaltningsorganisationen, som svällt ut mycket kraftigt, antingen genom stater eller kommenderingar, och även i årets försvarsproposition undergår en ytterligare "viktökning". Det är också där de stora personal- och administrationsutgifterna är att söka.

Man har vidare ibland fått en känsla av att den nuvarande indelningen i försvarsgrenar, med en fyrhövdad försvarsledning, icke alldeles rimmar med dagens krav. Den har också gett upphov till ett "försvarsgrenstänkande", som stundom lett till synes konstlade motsättningar och skillnader i försvarsfrågan och kan hämma en rationell utveckling. Icke minst ur dessa sistnämnda synpunkter noteras med tillfredsställelse, att överbefälhavaren i fjol tog initiativ till en särskild utredning om högkvarterets framtida organisation, vilket är en bekräftelse på att det nuvarande systemet icke fungerar helt oklanderligt. Det vore emellertid klokt, om denna utredning kompletterades med en ordentlig undersökning, vari riksdagen bleve representerad, rörande möjligheterna att genom rationalisering av de stora militära förvaltningsmyndigheterna ernå besparingar på försvarshuvudtiteln.

Vi kan icke frigöra oss från intrycket, att framför allt de centrala förvaltningarna på militärt håll efter hand blivit överdimensionerade. Det torde också på en del håll i militärledningen saknas tillräcklig samordning, med påföljd att man nödgas bedriva dubbelarbete, som är onödigt kostsamt. Man kan som exempel peka på den av riksdagens revisorer förut uppmärksammade militära presstjänsten, där den rådande ordningen med fyra olika pressavdelningar och fyra olika tidningar — försvarsstabens, arméstabens, marinstabens och flygstabens — icke kan styrkas vara oundgänglig. Presstjänsten är blott ett exempel. Invändningar, att det här blott rör sig om en liten del av försvarsutgifterna, inalles blott cirka en halv miljon kronor,

varav hälften utgöres av personalkostnader, duger icke som skäl för olämplig hushållning. Försvarskostnadens utveckling har blivit sådan, att *alla* utsikter till rationalisering och besparing — utan att krigsmaktens reella styrka eftersättes — måste beaktas. All militär organisation måste planeras med den principen som riktgivare, att även sparsamhet i detaljerna är nödvändig.

Folkets positiva försvarsinställning och vilja att påtaga sig de relativt dryga försvarskostnader, som vår bedömning av det militärpolitiska läget styrkt behovet av, skulle förvisso främjas, om farhågorna för en i vissa hänseenden olämplig och onödig kostsam stabs- och förvaltningsorganisation skingras. Mången har väntat på initiativ till rationalisering och besparing inom försvarsgrenarna som sådana på samma sätt som man inom näringslivet från tid till annan omprövar organisations- och arbetsformer för att få ut största möjliga effekt av de ekonomiska insatserna inom olika företag.

Det är möjligt, att överbefälhavarens påbörjade utredning kommer att innebära ett steg i riktningen mot förenklade arbetsformer för den högsta militärledningen. En annan utväg till en mindre kostnadskrävande centralorganisation torde vara en målmedveten strävan till decentralisering av ansvar och arbetsuppgifter överallt där det är möjligt, till regionala chefer och till förbandscheferna. Ännu en väg till kännbara kostnadsminskningar på längre sikt synes vara en sådan även ur beredskapssynpunkt starkt påkallad utflyttning av den centrala militära förvaltningen, varom förslag framlades i riksdagen i fjol. För att utröna olika vägar att rationalisera arbetsformerna och minska de försvarsutgifter, som icke direkt åsyftar de stridande förbandens effektivitet, vore en parlamentarisk utredning jämte framstående militär expertis nyttig, icke minst för att vidmakthålla en positiv försvarsinställning inom folket.

Med stöd av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en översyn av den militära stabs- och förvaltningsorganisationen i syfte att säkerställa effektiva och ekonomiskt godtagbara organisations- och arbetsformer.

Stockholm den 27 januari 1959

Robert Johansson

Bertil Jonasson

Eric Carlsson

Thorsten Larsson